Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anuncĭurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Henrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta" ese în fiă-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., Pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 187. **Brașovŭ, Sâmbătă 24 Augustŭ (5 Septemvre).** **1891.**

Brașovŭ, 23 Augustŭ v.

Cu câtŭ ne apropiămŭ mai multŭ de tómnă, devine mai mare neliniscea séu mai bine dișŭ nervositatea în sferele politice din lăuntru și din afară.

O grămadă de cestiunĭ de totŭ felulŭ se ridică din tóte părțile, pare că amŭ fi în ajunulŭ unorŭ marĭ evenimente.

Politicii ungurĭ abia au scăpatŭ de disputele cele vehemente și obositóre din dietă, abia s'au mai liniștitŭ puținŭ asupra afacerei Ugron-Uzelac și acum, când ar trebui sĕ se recreeze și ei de atâtea agitațiunĭ torturătóre, étă că se ridică din grópă spiritulŭ cu fața încruntată alŭ lui Iellacicĭ, banulŭ de odinióră alŭ Croației, care în anii revoluției băgase atâta spaimă între Kossuthiștĭ.

Acelașĭ regimentŭ, căruia îĭ aparține ca oficerŭ căpitanulŭ Uzelac, a săvêrșitŭ în dilele aceste, la inițiativa comandantului sĕu, colonelŭ Ivanossicĭ, unŭ actŭ de pietate față cu memoria lui Iellacicĭ, alŭ căruia nume îlŭ pórtă. In diminéța dilei de 30 Augustŭ, numitulŭ colonelŭ s'a dusŭ cu o deputațiune de oficerĭ la castelulŭ Novidvori, spre a depune o cunună pe mormêntulŭ rĕposatului proprietarŭ alŭ acestui regimentŭ, Iellacicĭ. Avêndŭ esercițiĭ în apropiere, regimentulŭ s'a simțitŭ datorŭ — dice colonelulŭ — a aduce acestŭ omagiu lui Iellacicĭ, a căruĭ virtuțĭ militare le scie prețuĭ așa de multŭ.

A fostŭ de ajunsŭ atâta spre a face ca 48 de óre mai târdiu, tótă maghiarimea sĕ fiă alarmată de către foile din Pesta, că nația maghiară a fostŭ lovită în față prin serbarea acésta demonstrativă la mormêntulŭ lui Iellacicĭ; că regimentulŭ amintitŭ s'a declaratŭ ca dușmanŭ alŭ Ungariei, deșteptândŭ amintirea celei mai triste paginĭ din revoluțiunea croată. Chiar una din foile guvernamentale, „Pester Lloyd", se silesce a înfățișa acéstă manifestație de pietate a regimentului croatŭ ca o demonstrație politică, care se póte pune alăturea cu afacerea Iansky.

Se înțelege, că foile kossuthiste nu se mulțămescŭ numai cu protestarea, ci pretindŭ sĕ se dea din partea conducerei armatei satisfacțiune deplină „națiunei ofensate". Rĕspunsulŭ ce l'au datŭ oficioșii și însușĭ colonelulŭ regimentului până acumŭ, se mărginesce a nega esistența unei demonstrațiunĭ politice, dér chiar fóia oficiósă din Viena observă cu acésta ocasiune, sub pressiunea sgomotului, că fapta colonelului Ivanossicĭ „a fostŭ póte ceva neoportună".

Suntemŭ curioșĭ sĕ vedemŭ ce desvoltare va lua și acéstă nouă cestiune Jellacicĭ. La îmbunătățirea raportorilor dintre armată și poporațiunea maghiară, de sigurŭ că nu va contribui. Din contră se póte împlini vorba acelei foi vienese, care într'unŭ tonŭ de dojană amicabilă le dice patrioților ungurĭ: „Cu rabulistica vósfră violentă, care în orĭ ce pantlică, ce nu este verde-albă-roșiă, vede unŭ atentatŭ în contra constituției și a națiunei maghiare, care teme mereu de reacțiune și de trădare, nu numai că sĕ subminéză spre bucuria oposiției edificiulŭ de dreptŭ publicŭ alŭ dualismului, ci mai multŭ Ungaria agitéză în contra ei însășĭ".

Cea mai nimerită observare lĭ-o face însĕ Ungurilorŭ aceeașĭ fóiă când le dice, sĕ-șĭ arunce privirile peste granița rĕsăriténă, ca sĕ vĕdă câtŭ de rĕu șĭ-au alesŭ timpulŭ pentru asemenĭ plângerĭ în contra armatei; sĕ vĕdă că póte în curêndŭ atențiunea, ce se dă în Ungaria armatei comune, va trebui sĕ se îndrepteze asupra unorŭ lucrurĭ cu multŭ mai serióse, decâtŭ suntŭ cununile, ce se depunŭ pe mormintele unorŭ generalĭ de mult rĕposațĭ.

Dela Comitetulŭ centralŭ electoralŭ alŭ partidului naționalŭ românŭ din Transilvania și Ungaria.

Onorată Redacțiune,

Comitetulŭ centralŭ electoralŭ alŭ partidului naționalŭ românŭ din Transilvania și Ungaria, avênd în vedere scirile și faimele rĕspândite prin unele foi relativ la atitudinea sa și a președintelui sĕu, în ședința sa din 31 Augustŭ a. c. a enunciatŭ ca conclusŭ următórele:

„I. Pre câtŭ de viuă satisfacțiune simte de o parte comitetulŭ, vĕdêndŭ interesarea pressei de peste Carpațĭ pentru lupta nóstră națională, așa de altă parte nu póte a nu da espresiune regretelorŭ sale pentru aparițiunea, că unele foi din Bucurescĭ induse în eróre prin informațiunĭ neesacte parŭ a se fi pusŭ în serviciulŭ unei agitațiunĭ de natură mai multŭ a strica decâtŭ a folosi causei nóstre naționale;

„întru câtŭ unulŭ séu altulŭ dintre membrii comitetului, fiă și cu cele mai bune intențiunĭ, fără a fi autorisatŭ din partea comitetului și scăpândŭ pentru unŭ momentŭ din vedere regulele impuse de disciplina de partidŭ, ar fi provocatŭ într'unŭ modŭ séu altulŭ, directŭ orĭ indirectŭ, acéstă discusiune diaristică, comitetulŭ regretă și desapróbă atitudinea aceluia.

„II. Comitetulŭ declară, că atitudinea președintelui sĕu a fostŭ corectă și conformă cu însărcinarea sa și cu pragrama națională și că și astădĭ posede tótă încrederea comitetului.

„III. Comitetulŭ în fine declară susŭ și tare, că în direcțiunea sa politică nu a suferitŭ și nu va suferi nicĭodată vr'o ingerință streină, ci s'a condusŭ și se conduce totdéuna numai de postulatele, dorințele și aspirațiunile poporului românŭ".

Din însărcinarea comitetului centralŭ electoralŭ Vĕ rugămŭ cu tótă stima, sĕ binevoițĭ a da locŭ acestorŭ enunciațiunĭ în colónele diarului D-vóstrĕ.

Sibiiu, în 31 Augustŭ 1891.

Nic. Oncu, președinte ad hoc. **Dr. C. Diaconovich,** secretarŭ.

CRONICA POLITICĂ.

— 23 Augustŭ (4 Sept).

— Foile francese, între carĭ și „Le Memorial diplomatique" aducŭ următórea scire sensațională: „Ministerulŭ de esterne din Viena, a trimisŭ guvernelorŭ din România și Bulgaria copia unui pretinsŭ raportŭ, pe care biroulŭ informațiunilorŭ dela ministerulŭ de resbelŭ austriacŭ l'ar fi primitŭ din Rusia și care s'ar referi la **preparativele Rușilorŭ pentru operațiunile dela Dunărea de josŭ.** Comunicarea acestui raportŭ are de scopŭ, ca România și Bulgaria sĕ pótă lua din vreme mĕsurĭ pentru nimicirea acestei opere. Cercurile militare din Viena suntŭ fórte preocupate de o posibilă *invasiune a Rușilorŭ în Transilvania.*

„S'au întrebatŭ prin guvernulŭ ungurescŭ autoritățile locale din Transilvania, care ar fi numĕrulŭ forțelorŭ, pe carĭ acestea i-ar puté aprovisiona (afară de garnisónele esistente) în casŭ de mobilisare. Autoritatea din Clușiu au șĭ rĕspunsŭ, că orașulŭ și împrejurimea ar puté aprovisiona încă 20,000 de ómenĭ peste garnisóna care o are elŭ."

— Diarulŭ „Narodni List" se plânge într'unŭ articulŭ intitulatŭ „O esposițiune mută", că **demonstrațiunile** din Praga de până acum au încetatŭ. „Poporulŭ cehicŭ, care a crescutŭ în ideia dreptului publicŭ și care privesce coróna sf. Venceslav — întêmple-se orĭ-ce — ca simbolulŭ independenței sale de statŭ, nu va îngădui ca diua acĕsta memorabilă (6 Sapt.) sĕ trécă ca o di obicĭnuită. Esposițiunea s'a arangiatŭ pen-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(5)

PILLONE.

Novelă, de G. Bergsoë, tradusă de Ucu Paolo.

Turminoff sĕ ridică și aruncă peste galeriă capĕtulŭ țigarei sale care aruncândŭ miĭ de scântei, dispărŭ în adâncime ca și o stea, care cade. După aceia 'și aprinse alta și bĕndŭ apoi unŭ păharŭ de vinŭ, continuă astelŭ:

„Am fostŭ în véra aceia în Pompeji, Amalfi și Salerno, fără ca se audŭ éra despre Pillone. Elŭ disparuse fără urmă, ca totŭ déuna, după o întêmplare momentósă. Abia câtă tómnă sosindŭ în Sorrent, se lățĭ vestea, că l'ar fi vĕdutŭ, când aicĭ, când colea, ér când fŭ jefuitŭ unŭ francesŭ bogatŭ în o escursiune pe muntele San-Angelo, se scia că Pillone 'șĭ adunase din nou o bandă, și carabinerii se puseră iar în mișcare, pe când ceĭ mai mulțĭ străinĭ bogațĭ, carĭ locuiau în vilele din apropiere, curêndŭ 'și strânseră bagajele și se retraseră la Neapole.

„Rosa magra, obicinuita ospătăriă a artiștilorŭ din Sorrent, era la sosirea mea plină de óspețĭ. Mĕ vĕdiuĭ decĭ silitŭ sĕ-mĭ iau cuartirŭ într'unŭ suburbiu alŭ orașului, și deórece nu aveamŭ atâtea mijlóce ca se stau la unŭ hotelŭ mare, 'mi aleseiŭ o cârciumă curată italiană, care era aprópe de marginea mărei.

„In curêndŭ vĕdiuĭŭ, că am alesŭ fórte bine. La Cocumella — așa se numea modesta mea locuință, — era una din acele ospătării de rangulŭ alŭ doilea, unde puteaĭ se trăescĭ o viață amicală cu cârciumarulŭ și cu familia sa, décă eraĭ atâtŭ de fericitŭ sĕ te căștigĭ încrederea și astfelŭ eraĭ consideratŭ mai multŭ ca unŭ amicŭ vechiŭ decâtŭ ca unŭ óspe, care plătesce.

„Birtulŭ și grădina 'mĭ era deschise; eu domneamŭ nețĕrmuritŭ peste tóte odăile, carĭ nu erau ocupate: puteamŭ sĕ-mĭ așed atelierulŭ meu orĭ unde îmĭ convenea și în fiă-care séră ne istorisemŭ unulŭ altuia séu poveștĭ lângă focŭ, décă ploa, ér décă timpulŭ era frumosŭ jucamŭ tarantella în pavilionulŭ înconjuratŭ de verdéță. Au fostŭ dile fericite pline de o liniște comodă și de o veseliă nevinovată, încâtŭ nicĭ nu vișaĭ că prin locurile acestea sĕ fiă bandițĭ, ca sĕ te păzescĭ de ei.

„La Cocumella era fórte vastă. In vechime fusese o mănăstire de Iesuițĭ, care se dărâmase cu totulŭ în urma unui cutremurŭ de pămêntŭ, trecŭ apoi în mânĭ private și apoi în fine fŭ rezidită ca hotelŭ.

„Intr'adevĕrŭ nu avea o grădină deosebită, ci unŭ șirŭ de vijă de viă, care din causa posițiunei în formă de terasă, nu era unŭ locŭ plăcutŭ de petrecere.

„In schimbŭ îmĭ dădŭ buna mea gazdă, Nicolo, cheia dela o vilă misteriósă, care sta în legătură printr'unŭ gangŭ de verdéță, cu vițele de viă.

„Acéstă vilă era a contelui de Syracusa, unŭ nobilŭ sicilianŭ, care murise acum dece anĭ, ér moștenitorii luĭ pórtă unŭ procesŭ lungŭ, care póte dura încă dece anĭ. Locuitorii numeau vila acésta *„la villa morta"*. Și în adevĕrŭ merita acestŭ nume. Căcĭ nu puteaĭ găsi în împrejurimea acésta plină de viă, unŭ locŭ mai lipsitŭ de viéță ca loculŭ acesta. De câte orĭ trecêndŭ prin gangulŭ acesta întunecosŭ, fără sĕ vrĕu mĕ gândeamŭ la poveștile, despre spiritele, carĭ dormitau în palatele fermecate; florĭ și plante cățărătóre se întinseră ca nisce șerpĭ pe poteca acoperită de muschiu. Statuele erau acoperite de iederă, ér din fântânile săritóre, acumŭ lipsite de apă, cresceau trandafirĭ sĕlbaticĭ și felŭ de felŭ de buruienĭ, pe când pinii, ciparoșii cresceau unii printre alții. In amurgulŭ serei întâlneai brósce de o așa mărime, încâtŭ trebueaĭ sĕ te daĭ din calea lorŭ.

Intr'unŭ colțŭ alŭ grădinei se afla vila, unŭ edificiu impunĕtorŭ cu două etage, cu unŭ turnŭ în patru colțurĭ, dér mai pustiu și mai misteriosŭ decâtŭ grădina. Totulŭ era încuiatŭ și închisŭ cu zăbrele, dela ferestrele pivniței până la urlóiele casei. Intregŭ edificiulŭ era acoperitŭ de plante acățătóre, palămidă și de alte buruienĭ. Da, atâtŭ de mare era puterea vegetațiunei, încâtŭ nu puteaĭ descoperi unde e pórta casei, décă o statuă rĕsturnată nu ar fi ajunsŭ în disordine verdéța, oferindŭ astfeliu privitoriuluĭ unŭ vestibulŭ ruinatŭ din interiorulŭ căruia, ešiau și intrau vrăbiile, ca sĕ-șĭ hrănéscă puiĭ.

Din dosulŭ vilei, de unde puteai sĕ vedĭ golfulŭ și împrejurimea lui, duceau în josŭ nisce trepte late de pétră la așa numitele galeriĭ, carĭ suntŭ atâtŭ de

tru diua încoronărei lui Leopold II, nu se află unŭ locŭ mai bunŭ pentru o manifestațiune a poporului, ca loculŭ esposițiunei. *Acolo îșĭ va da întâlnire în 6 Septemvre poporulŭ cehicŭ.*

— Din incidentulŭ presenței **ambasadorului rusescŭ br. Mohrenheim** în *Canterets* s'a datŭ unŭ banchetŭ, la care au luatŭ parte mai multe persóne, între carĭ și primarulŭ, prefectulŭ și membrii consiliului generalŭ. Cunoscutulŭ deputatŭ, marchisulŭ de *Bretenil*, ținû unŭ toastŭ, în care dise că elŭ întotdéuna a fostŭ de părere, că nimenea nu trebue sĕ privéscă o apropiare intimă între Francia și Rusia ca agressivă, nicĭ sĕ nu o privéscă ca o scire în raporturile bune între Francia și Anglia. După aceea dise, că primirea splendidă a escadrei francese în Kronstadt însémnă finea *isolărei Franciei*. Apoi vorbitorulŭ beŭ unŭ păharŭ în sănĕtatea Țarului Rusiei și a familiei sale. Ambasadorulŭ br. Mohrenheim mulțămi printr'unŭ lungŭ toastŭ, în care accentuă *simpatia reciprocă* ce s'a ivitŭ în Francia și Rusia. Oratorulŭ dise, că elŭ se ia după simpatiile inimei nu după minte. Apoi beŭ unŭ păharŭ în sănĕtatea președintelui *Carnot* și a *guvernului*, carĭ conducŭ pacinicŭ destinele Franciei. Vorbirea acésta fû primită cu strigăte de „Trăiéscă Francia!“ „Trăiéscă Rusia.“ Orchestra intonă imnulŭ rusescŭ și marseillaisa.

SCIRILE DILEI.

— 23 Augustŭ. (4 Sept.)

Congresulŭ ordinarŭ naționalŭ-bisericescŭ alŭ *provinciei metropolitane române gr. or. din Transilvania și Ungaria*, prin cercularulŭ Inaltŭ P. S. Sale alŭ metropolitului Nr. 125 dela 15/27 Augustŭ c., este convocatŭ și declaratŭ de convocatŭ la biserica parochială din cetatea Sibiiu, *pe Marția ce cade în 1 (13) Octomvre a. c. la 9 óre* înainte de amédĭ.

***

Despre Regina României. Se telegraféză, că a sositŭ la ea în Venetia principesa de Wied, sora reginei. Regina însĕ refusă orĭ ce îngrijirĭ, afară de cele date de d-șóra Văcărescu. Se dice, că afară de paralisiă, Regina sufere de o bólă nervósă, care-i atacă creerii. Regina a avutŭ două atacurĭ de nervĭ violente, Marțĭ și Joi.

***

Demisionatŭ. *D-lŭ Gr. Al. Urechiă*, după cum comunică diarele de dincolo, șĭ-a datŭ demisiunea din postulŭ de profesorŭ de istoria română dela universitatea din Bucurescĭ, și a cerutŭ lichidarea pensiunei sale.

***

Pisculŭ Cânelui. Este vorba, de a se transforma muntele Pisculŭ-Cânelui, care domină gara dela Sinaia, într'unŭ parcŭ mare. Ministrulŭ domeniilorŭ din România a și numitŭ o comisiune pentru studiarea lucrărilorŭ.

***

Nostimŭ. Cetimŭ în foile unguresci din Pesta următórea ispravă „patriotică“: La minele de cărbunĭ dela Dorog, unde până acuma limba maghiară era absotamente esilată, de când e inspectorŭ Karl Radik, ea (limba maghiară) face pe di ce merge marĭ cucerirĭ între muncitorii de naționalitate germană. Inspectorulŭ, care nu e omŭ de origine maghiară, dér ca sĕ arate esemplu bunŭ muncitorilorŭ germanĭ, elŭ însu-șĭ s'a pusŭ sĕ învețe unguresce și pe toțĭ copiii sĕi i-au datŭ sĕ învețe limba patriei nóstre“.

***

Două-sute-șésedecĭ inecațĭ. Posta din Japonia aduce scirĭ despre o nenorocire îngrozitóre. Nenorocirea s'a întâmplatŭ în golfulŭ Shirakmi, unde apróde de malulŭ Yezo, s'au ciocnitŭ două vapóre: vaporulŭ Tamaye cu Miyoski. Celŭ dintâiu numai decâtŭ începŭ sĕ se cufunde. Dintre pasagerĭ 60 de inșĭ carĭ se aflau în momentulŭ ciocnirei pe bordulŭ vaporului au scăpatŭ, trecêndŭ pe vaporulŭ Myosky, ér ceilalțĭ 260 de inșĭ, carĭ se aflau înlăuntru, Tamaye i-a dusŭ cu sine în fundulŭ mării.

***

Marĭ serbărĭ se prepară în onórea escadrei francese, care va sosi în curêndŭ în Atena. Ele vorŭ avé caracterulŭ unei adevĕrate demonstrațiunĭ.

***

Esperiențele cu arma cu repetiția și cu pulberea fără fumŭ, carĭ au fostŭ întrerupte câteva dile, vorŭ reîncepe érășĭ pe platoulŭ dela Cotrocenĭ, în România.

***

Spionŭ. Unŭ oficerŭ italianŭ a fostŭ arestatŭ la Parisŭ pentru spionagiu. La perchisițiunea făcută la domiciliulŭ individului s'a aflatŭ o sumă de documente, croquiurĭ și planurĭ militare. Elŭ se numesce Rochinetti și a fostŭ arestatŭ pe când voia sĕ între în parculŭ artileriei din Vincennes, unde erau aședate cartușele cu pulbere fără fumŭ destinate forturilorŭ din Nogent și Romainville.

***

Mușcațĭ de unŭ lupŭ turbatŭ. Diarele din România aducŭ scirea, că în pădurea Văcărenilorŭ, districtulŭ Tulcea, unŭ lupŭ turbatŭ a mușcatŭ mai multe persóne, doi boi, unŭ calŭ și o capră. Persónele mușcate au fostŭ transportate în institutulŭ d. Dr. Babeșŭ.

D. Moldován Gergely

și

Revoluția din 48.

Sinaia, 19 (31) Augustŭ 1891.

„Celebrulŭ“ profesorŭ din Clușiu numitŭ Moldován Gergely, în rĕspunsulŭ ce-lŭ adreséză Memoriului studențilorŭ din România, spune — între altele multe și multe enormități — că revoluțiunea Românilorŭ din Ardealŭ și Ungaria în 1848 a fostŭ produsă prin agitațiunea celorŭ veniți dela noi din principate.

Despre spusele lui, Românii din Ardealŭ și Ungaria s'au declaratŭ pe față partisanĭ ai Maghiarilorŭ. „Șaguna și cu elŭ clasele dirigente românescĭ susțineau ideile maghiare.“ Imediatŭ însĕ ce a venitŭ Eliade și cu alțĭ cât-va prietinĭ ai sĕi din Muntenia „Dumnedeu scie ce s'a întâmplatŭ“ și s'au pomenitŭ Maghiarii, că Românii se ridică într'o bună diminéță și începŭ lupta în contra Ungurilorŭ, **„carĭ îĭ dăruise cu tóte bunătățile pămêntului“** (Vorbele lui Moldován).

Sĕrmană istoriă! Profesorulŭ Moldován uită unŭ lucru. Esilații din Muntenia nu puteau veni în Transilvania decâtŭ la finele lui Septemvrie — căcĭ expulsarea s'a făcutŭ în urma arestărilorŭ din 13 Septemvre 1848 — și la acéstă dată linia de purtare a Românilorŭ era hotărîtă. Adunarea din 3 (15) Maiu declarase solemnŭ: Nu primimŭ unirea cu Ungaria și pretindemŭ deplina egală îndreptățire politică și națională a națiunei române. Cum ar fi pututŭ Eliade séu orĭ-cine altulŭ sĕ mai facă pe Românĭ a deveni adversarii Ungurilorŭ? Și ce sensŭ mai are exclamațiunea d-lui Moldován, când ne dice nouă celorŭ din principate: „Da! Ne-ațĭ trimisŭ pe Eliade și elŭ *ne a întorsŭ din drumulŭ celŭ bunŭ“?*

Nu Eliade a făcutŭ revoluția Românilorŭ, ci purtarea despotică a Ungurilorŭ în acele momente, a căror cea mai înaltă espresiune era: *unio vagy halál!*

Dér, trebue sĕ recunoscŭ, profesorulŭ Moldován are meritulŭ originalității. Până acum s'a disŭ de către Ungurĭ: Românii au fostŭ plătițĭ de împĕratŭ, ca sĕ se scóle, Românii au fostŭ ațîțațĭ de Sașĭ, Românii au fostŭ ridicațĭ de Muscalĭ — felŭ de felŭ de acusațiunĭ, care de care mai mincinósă și mai mișelescă. Acum G. Moldován vine cu o ideiă nouă în serviciulŭ acelora, carĭ îlŭ ținŭ de sgardă.

Și apoi adaugă: Da, așa a făcutŭ Eliade, dér cei mai mulțĭ dintre emigrații dela voi au venitŭ aci și au căutatŭ în tóte chipurile ca sĕ se unéscă Românii cu Maghiarii și celŭ mai stăruitorŭ pentru acésta a fostŭ *„fundatorulŭ independenței române“* C. A. Rosetti.

Faptulŭ s'a petrecutŭ într'adevĕr așa: Mai mulțĭ dintre emigrațĭ, marĭ patriotĭ ai noștri, au lucratŭ pentru împăcarea Românilorŭ cu Ungurii în speranța că acésta s'ar puté realisa, și celŭ mai zelosŭ, *agentulŭ însărcinatŭ cu tractativele*, a fostŭ Nicolae Bălcescu (ér nu Rosetti, cum are aerulŭ a dice d. Moldován). Era, cum s'a doveditŭ în curêndŭ, o politică greșită, o necunoscință a împrejurărilorŭ din Transilvania și Ungaria; dér este óre permisŭ a judeca așa cum face d. Moldován? D-sa ne întrébă pe noi studenții, carĭ au publicatŭ *Memoriulŭ*: Ațĭ cetitŭ *Amintirile din pribegiă* ale d-lui I. Ghica? Eĭ! décă le-ațĭ fi cetitŭ nu vorbeațĭ așa. Dér dumnéta le-ai cetitŭ tóte, domnule Moldován, séu numai ce țĭ-a venitŭ la socotélă? Vĕdut'ai d-ta acolo scrisorile lui Bălcescu către d. I. Ghica, în carĭ suntŭ povestite tóte încercările lui de a face pe Ungurĭ sĕ acórde Românilorŭ órecarĭ *concesiunĭ* (Bălcescu s'ar fi mulțămitŭ și cu concesiunĭ, pe când Românii au *drepturĭ*) și în carĭ se plânge, că nu póte ajunge la nicĭ unŭ resultatŭ? Cetit'ai d-ta frasa care dice: Noi suntemŭ împăcațĭ în consciință, că ne-amŭ făcutŭ datoria, **Ungurii însĕ nu potŭ dice acésta?...** Așa crede profesorulŭ Moldovan, că se face istoriă citândŭ câteva esclamărĭ ale lui Rosetti, făcute către unŭ prietinŭ în momente, când era înflăcăratŭ de ideia republicană?....

Am ținutŭ sĕ relevezŭ acestea pentru aceia din frații noștri din Ardélŭ și Ungaria, carĭ nu vorŭ fi cunoscêndŭ *Amintirile* d-lui Ghica, spre a nu crede că la 48 cei dela noi *au fostŭ orbĭ până în sfĕrșitŭ*. La începutŭ au încercatŭ, dér la urmă *s'au convinsŭ ce tendințe urmărescŭ Ungurii*, în serviciulŭ cărora este adĭ profesorulŭ Moldován, care vorbesce în numele *„tuturorŭ Românilorŭ din Ungaria.“* **Gheorghe Adamescu.**

Corespondența „Gaz. Trans.“

Din comitatulŭ Tĕrnavei micĭ, Aug. 1891.

Stim. D-le Redactorŭ! Ațĭ amintitŭ Dumineca trecutŭ despre ordinațiunea guvernului unguresc din 1888, prin care se dispune, ca în fiă-care comună sĕ se organiseze reuniunĭ de pompierĭ.

In acéstă ordinațiune se recomandă în deosebĭ reuniunile pompierilorŭ voluntarĭ, dicêndu-se apriatŭ, că municipiile și protopretorii au misiunea sublimă, ca atâtŭ pe cale oficiósă, câtŭ și pe cea socială sĕ nisuéscă, ca aceste reuniunĭ sĕ se înfiinţeze în totŭ loculŭ unde numai se póte.

De aci urméză, că organele administrative, între carĭ și primarulŭ comunalŭ și notarulŭ cercualŭ, aveau stricta

---

originale la cóstele stâncóse de lângă Sorrent. Suntŭ nisce gangurĭ înalte și boltite, carĭ suntŭ săpate în stâncă, și carĭ suntŭ provĕdute în partea despre mare cu nisce deschidĕturĭ pentru ca sĕ intre lumină. Ele 'șĭ tragŭ originea din timpurile cele mai vechĭ ale Romanilorŭ și esistă totŭ atâtea părerĭ câțĭ archeologĭ. Unii dicŭ, că conduceau la nymfaele, carĭ aparțineau vilelorŭ romane; alții dicŭ că au fostŭ nisce întăriturĭ contra Saracenilorŭ; alții ér credŭ, că suntŭ nisce catacombe séu locurĭ de îngropare. Nu voescŭ sĕ mĕ estindŭ în hipotesele acestea, ci atâtŭ voiu aminti, că gangurile acestea oferŭ o récóre plăcută pe timpulŭ arșițeĭ marĭ a sórelui.

„Nu trebue sĕ te mirĭ, că eu ca pictorŭ am avutŭ o deosebită atracțiune fața de ele și aprópe dilnicŭ ședeamŭ într'o răspântiă a lorŭ, de unde puteamŭ privi marea și totŭ ținutulŭ din apropiere.

„Era într'o dupăprânza din luna lui Octombre. Primele furtunĭ începură a se ivi și spuma mărei stropea țĕrmurii stâncoșĭ, carĭ ca unŭ zidŭ de apărare, pĕreau că se opunŭ de mii de anĭ orcanelorŭ. Tocmai voiamŭ sĕ isprăvescŭ unŭ tablou, la care lucrasemŭ de multă vreme și nu băgamŭ în sémă împrejurimea, până când o detunătură de pușcă îmĭ atrase atențiunea. Mĕ uitaiu pe mare și vĕdiuu două luntri apropiindu-se de țĕrmure. Cea dintâi era o luntre mare, pe care în Sorrent o numescŭ Lancia, cea de a doua era o luntre a agențilorŭ vamalĭ. Amêndouĕ aveau după moda neapolitană pânze, carĭ le mânau cu o iuțélă mare.

„Era ce e dreptŭ o privelişte de tóte dilele, că o luntre a agențilorŭ vamalĭ sĕ urmăréscă o luntre de contrabandă. Insă nicĭ-odată nu am vĕdutŭ luntri neapolitane sĕ plutéscă pe o furtună atâtŭ de mare, și sĕ se persecute cu atâta furiă. Mi-se părea că au intențiunea sĕ se isbéscă de stâncĭ, așa veneau de repede.

„Fără de veste se întórse luntrea cea dintâi, pânza cădŭ și unŭ bărbatŭ sărindŭ în apă disparŭ sub valurĭ. Se audiră câteva detunăturĭ de armă dela luntrea a doua, dér în fine trebui sĕ acésta sĕ-șĭ întindă pânzele și apoi disparŭ după stâncĭ, așa încâtŭ îmĭ curmă orĭ ce privire.

„Mĕ ridicaiu și priviiu afară. Totulŭ însĕ era liniștitŭ — numai valurile spumegătóre se isbeau de păreții stâncilorŭ. Care înotătorŭ putea sĕ scape pe unŭ astfelŭ de timpŭ, fără ca sĕ nu fiă aruncatŭ de valurĭ și sdrobitŭ de păreții stâncilorŭ? Insĕ odată mĕ uitaiu spre limba de pămêntŭ apoi mĕ puseiu josŭ ca sĕ desemnezŭ mai departe, gândindu-mĕ că érășĭ meseria de contrabandă a jertfitŭ unŭ omŭ.

„Abia lucrasemŭ două minute, când mi-se părŭ, că audiiu cevalovindu-se de stâncĭ, câteva petrii se rostogoliră în josŭ și în momentulŭ acela se avêntă unŭ pescarŭ aprópe golŭ cu atâta putere prin deschidĕtura de lumină, încâtŭ p'aci era sĕ mĕ dea josŭ și pe mine.

„Fără sĕ fi voit îmĭ scăpă unŭ strigătŭ de surprindere și de mâniă. Căcĭ golŭ cum era, în săritura sa îmĭ stropi tabloulŭ cu apă și noroiu.

„Scusațĭ, Escelenza!“ dicea elŭ abia respirândŭ; „însĕ trebue sĕ-mĭ dai mantaua D-tale.“

„„Mantaua mea!““ strigaiu eu năcăjitŭ și puseiu mâna pe bastonulŭ meu.

„„Da, și pălăria și ochelarii D-tale““ dise elŭ liniștitŭ.

„„Eștĭ nebunŭ, dobitocule!““ strigaiu eu, când vĕdiuu că vrea sĕ pună mâna pe tablou „„îmĭ strici desemnulŭ!““

„„Fii fără grijă, Escelenza““, șopti elŭ jumĕtate rugându-se, jumĕtate amenințândŭ; „„nu-ți voiu fura nicĭ măcarŭ o pensulă; însĕ trebue sĕ am mantaua D-tale, nu e timpŭ de perdutŭ.“

„Elŭ făcŭ o mișcare, sĕ-mĭ ia mantaua de pe umerĭ, ér eu credeam într'adevĕrŭ că e vorba de unŭ atacŭ, mĕ puseiu decĭ în apĕrare cu bastonulŭ meu, dér elŭ cu dibăcia unei pantere se strecură pe sub brațulŭ meu ridicatŭ, și smăcindu-mĭ bastonulŭ din mânĭ, dise:

„„Nu mĕ mai cunoscĭ, Escelenza? Ne-amŭ mai întâlnitŭ odată. Adu-țĭ aminte de nunta dela Rivera di Posilippo.“

„„Pillone!““ strigaiu eu lăsândŭ brațulŭ în josŭ.

„„Găcitŭ, Escelenza! totŭ în acelŭ pericolŭ ca și atuncĭ! Nu mĕ întreba, nu mĕ opri, fiă-care momentŭ îmĭ costă viéța. Imprumută-mĭ aceea ce-țĭ cerŭ și sunt mântuitŭ!““

„Cum așĭ fi și pututŭ cunósce în pescarulŭ acesta tînĕrŭ înaltŭ și fără barbă, pe căpitanulŭ îmbrăcatŭ ca de nuntă. Fórte puținŭ seména acéstă figură

datoriă, ca acéstă ordinațiune ministerială nu numai s'o publice în tóte comunele, ci chiar sĕ îmbărbăteze și sĕ înduplece pe locuitorĭ, ca sĕ înființeze reuniunĭ de pompierĭ voluntarĭ.

Nu așa însĕ s'a întêmplatŭ în comuna Sâncelŭ, unde despre ordinațiunea amintită nu s'a făcutŭ pănă în acestŭ anŭ nicĭ o amintire și numai în primăvéra trecută s'a publicatŭ acea ordinațiune, dér atuncĭ, cu desconsiderarea recomandărei privitóre la înființarea de reuniunĭ de pompierĭ voluntarĭ, în modŭ absolutisticŭ s'a poruncitŭ a se înființa reuniune de pompierĭ *obligațĭ*, fără însĕ sĕ se fi elaboratŭ statutŭ în acéstă privință, precum prescriă memorata ordinațiune ministerială. Și statutulŭ, deși de atuncĭ au trecutŭ mai bine de 4 lunĭ, nicĭ pănă adĭ nu s'a elaboratŭ, și décă nu va fi silitŭ spre acésta, notarulŭ ungurŭ din acéstă comună, Albert Elek, nu va lucra la statutŭ nicĭ când, pentru-că dênsului îi convine mai bine, ca cu desconsiderarea tuturorŭ legilorŭ și ordinațiunilorŭ esistente, sĕ cârmuéscă comuna în modŭ despoticŭ, după cum îlŭ taie capulŭ.

Astfelŭ instituțiunea de pompierĭ a organisat'o întru tóte după pofta sa. Totŭ locuitorulŭ din comună, în etatea dela 20—40 anĭ, a fostŭ chiămatŭ în curtea notarului și i-s'a spusŭ, că décă nu vré sĕ plătéscă 10 fl. pe anŭ, trebue sĕ fiă pompierŭ comunalŭ obligatŭ.

Totŭ atuncĭ li-s'au publicatŭ locuitorilorŭ convocațĭ în curte și funcționarii de carĭ trebue sĕ asculte și cărora au a se supune. De comandantŭ supremŭ, firesce, s'a numitŭ notarulŭ elŭ pe elŭ, care cu considerare la etatea sa înaintată și la talia sa voluminósă, de locŭ nu este potrivitŭ, și nu corĕspunde postului, pe care și l'a alesŭ, și ocupatŭ. Totŭ dênsulŭ, din propria autoritate, a numitŭ și pe ceĭalalțĭ funcționarĭ, ca unŭ pașă în pașaliculŭ sĕu.

Cam la o sĕptĕmână mai târdiu, după ce li-s'au procuratŭ chipie de pompierĭ, carĭ suntŭ provĕdute cu *literile inițiate ungurescĭ K. T.* (Községi tüzoltó), și unele din ele suntŭ căptușite cu *tricolorŭ naționalŭ ungurescŭ*, s'au conchiămatŭ din nou, și — spre scandalulŭ poporului și spre rușinea comunei Sâncelŭ, care e pură românéscă, — au începutŭ a li propune eserciţiulŭ *în limba maghiară*.

E revoltătorŭ, D-le Redactorŭ, când vedĭ, că unŭ singurŭ Maghiarŭ într'o comună curatŭ românéscă de peste 300 familii, a avutŭ cutezanța órbă, ca, cu disprețuirea limbei locuitorilorŭ, din sudórea cărora trăeșce, sĕ impună ca limbă a comandei limba sa, pe care afară de dênsulŭ și vr'o 2, 3 ovrei, nimenea altulŭ nu o înțelege. Vĕ puteţĭ închipuì impresiunea durerósă, de care a fostŭ cuprinsŭ întregŭ poporulŭ la audulŭ comandei ungurescĭ!

Durerea lui înse a ajunsŭ la culme atuncĭ, cândŭ, la porunca notarului, *unulŭ dintre inteligenții sei*, fără de cea mai mică împotrivire, ca o slugă plecată, a începutŭ a comanda și elŭ unguresce. Astfelŭ bietulŭ poporŭ, pĕtrunsŭ de cea mai profundă amărăciune și indignațiune, de frica furiei comandantului și notarului seu, a trebuitŭ în fine sĕ se supună acelei comande!!?

Dér nu numai atâtŭ, ci precumŭ din isvorŭ sigurŭ suntŭ informatŭ, D-lŭ *Ioanŭ Marele*, căcĭ despre elŭ este vorba, face chiarŭ paradă de limba maghiară. Elŭ nu se îndestulesce, ca pe pompierii dațĭ sub comanda lui se-i instrueze într'unŭ locŭ mai retrasŭ, ci în modŭ ostentativŭ îi conduce pe drumulŭ de țéră, ca astfelŭ rușinea încărcată pe limba română sĕ apară mai evidentă.

Nu se póte sci, de ce interese póte se fiă condusŭ acestŭ domnŭ, dér orĭ carĭ ar fi interesele lui, décă luămŭ în considerare, că D-Sa a fostŭ învĕțătorŭ, ér de presentŭ e *îngrijitorŭ alŭ bunului seminarialŭ din Sâncelŭ*, procederea lui rĕmâne pentru tot-déuna necualificabilă și démnă de totŭ disprețulŭ. Se sperămŭ însĕ, că pe viitorŭ se va îndrepta și dênsulŭ, și va dovedi o conduită mai românéscă.

Astfelŭ sa înființatŭ în comuna Sâncelŭ reuniunea de pompierĭ *obligațĭ* cu limba de comandă *unguréscă*.....

Bunulŭ nostru poporŭ, avêndŭ cunoscință de persecutarea limbei sale, la propunerea D-lui *Ioanŭ Rusanu* și a D-lui învĕțătorŭ *Teodorŭ Pănădanu*, de a se organisa într'o reuniune de pompierĭ voluntarĭ, s'au și inscrisŭ 120 de inșĭ, numai și numai sé-șĭ pótă audi comanda românesce.

Cu ocasia întrunirei acestora însĕ, primarulŭ comunalŭ, Diomidŭ Truța, care la tótă ocasiunea ia posiție ostilă față de causele românescĭ, 'i-a desmântatŭ în totŭ chipulŭ și șĭ-a datŭ silința a-i abate dela propusulŭ de a înființa reuniune de pompierĭ voluntarĭ. Ba ce e mai multŭ și mai regretabilŭ, la o cerere a D-lui Ioanŭ Rusanŭ, *n'a mai voitu sĕ permită o nouă întrunire* a acelora carĭ s'au inscrisŭ pentru înființarea reuniunei de pompierĭ voluntarĭ.

Sĕ speră înse, că la casŭ, décă representanța comunală nu va isbuti sĕ înlocuéscă limba maghiară cu cea română, atuncĭ totuși se va înființa celŭ puținŭ reuniunea de pompierĭ voluntarĭ.

Póte am abusatŭ D-le Redactorŭ, prea multŭ de ospitalitate, dér credŭ, că nu mi-se va lua în nume de rĕu, de o parte, pentrucă cestiunea limbei la orĭ ce poporŭ este și trebue se fiă de celŭ mai mare interesŭ, ér de altă parte, pentrucă speramŭ, că fiindŭ acum timpulŭ, în care conformŭ ordinațiunei dela guvernŭ mai susŭ amintite, în tóte comunele trebue sĕ se înființeze reuniunĭ de pompierĭ, prin descrierea nelegiuirilor comise in comuna Sâncelŭ, voiŭ puté contribuì și eu, ca atarĭ ilegalitățĭ sĕ nu se mai întêmple.

La urmă, D-le Redactorŭ, cu deplină satisfacție îmĭ iau voiă a Vĕ informa, că precumŭ am auditŭ, representanța comunală din Sâncelŭ, șĭ-a propusŭ cu tótă hotărîrea, ca, tandem aliquando, sĕ pună capetŭ tendințelorŭ perverse ale acestorŭ funcționarĭ comunalĭ și anomaliei ivite în mersulŭ afacerilorŭ din comuna Sâncelŭ. — Dumnedeu sĕ li ajute!

Scaevola.

Insciințare.

La școlele medii rom. gr. or. din Brașovŭ (gimnasiu, școla reală inferióră și școla comercială) anulŭ școl. 1891—92 se va începe cu 2 Septemvre v. 1891. Esamenele de emendare și de primire pentru clasa I. gimnasială și clasa I. reală se vorŭ face în 30—31 Augustŭ st. v. éră înscrierea școlarilorŭ va urma în 2—4 Septemvre st. v. pe lângă condițiunile următóre:

1. Pentru a fi primițĭ în I. clasă gimnasială sau reală, școlarii trebue se fiă trecuțĭ de 9 anĭ și se presenteze testimoniu despre 4 clase primare absolvate cu succesŭ și certificatŭ de vaccinare séu revaccinare adecă, că suntŭ altoițĭ odată sau și de a doua óră. Cei-ce nu potŭ produce testimoniu școl. despre 4 clase primare vorŭ avé sĕ dovedéscă prin esamenŭ, că poședŭ cunoscințele, ce sĕ potŭ câștiga în acele 4 clase: ér aceia, carĭ vorŭ produce testimoniulŭ recerutŭ, se vorŭ esamina numai din gramatica limbei române și din Aritmetică. Dela acestŭ esamenŭ suntŭ dispensațĭ aceia, carĭ au absolvatŭ anulŭ precedentŭ la școlele centrale rom. gr. or. de aicĭ.

Școlarii, carĭ vorŭ sĕ fiă primițĭ în clasa I comercială trebue se fiă absolvatŭ cu succesŭ patru clase gimnasiale, reale sau civile. La casŭ, că nu ar puté produce testimoniu, că au absolvatŭ aceste clase, vorŭ avé se dovedéscă prin esamenŭ cunoscințele recerute,

2. Școlarii, carĭ vinŭ dela alte institute, pentru a fi inmatriculațĭ în alte clase, au sĕ presente testimoniu de clasa absolvată în anulŭ scol. 1890—91, testimoniu de botezŭ și cei ce n'au împlinitŭ 14 anĭ certificatŭ de revaccinare. Școlarii, carĭ au absolvatŭ anulŭ școl. precedentŭ la școlele nóstre, nu trebue sĕ producă aceste documente.

3) Didactrulŭ (taxa școlară) sĕ plătesce la inmatriculare séu întregŭ séu celŭ puținŭ jumĕtate și anume: pentru școlarii românĭ de confesiune gr. or. séu gr. cat. din gimnasiulŭ inferiorŭ și din școla reală inferióră 7 fl. 30 cr. v. a. pe anŭ. Școlarii de altă confesiune au sĕ plătéscă didactru de patru orĭ mai mare. Școlarii din gimnasiulŭ superiorŭ și școla comercială 11 fl. 50 cr. Cei ce sĕ inmatriculéză de prima-óră la aceste școlĭ plătescŭ odată pentru totdéuna 2 fl. v. a. ca taxă de primire.

4) De didactru se potŭ dispensa numai acei școlarĭ, carĭ vorŭ cere acésta în scrisŭ și vorŭ dovedi, că ei séu părinții lorŭ suntŭ cu totulŭ lipsițĭ de mijlóce materiale și că au absolvatŭ anulŭ precedentŭ cu calculŭ generalŭ celŭ puținŭ „bine“ și cu purtare morală „bună“. Cererile pentru dispensare împreună cu atestatele necesare sĕ vorŭ înainta subscrisei direcțiunĭ pănă în 15 Septemvre st. v.

Pentru semestrulŭ primŭ nu se dispenséză de didactru acei școlarĭ, carĭ suntŭ obligațĭ a plăti taxa de primire.

Brașovŭ, 16 Augustŭ st. v. 1891.

Direcțiunea școlelorŭ medii rom. gr. or.

Cununii. D-lŭ teologŭ absolutŭ *Petru Gora* din Milășelulŭ de Câmpiă s'a cununatŭ la 30 Augustŭ n. c. cu d-ra *Cornelia Voda* din Fărăgău.

— D-lŭ *Vasile Nițescu* din R.-Săratŭ s'a cununatŭ Dumineca trecută cu d-ra *Aneta I. Popa* din Satulungulŭ Săcelelorŭ.

Dorimŭ fericire tinerelorŭ pĕrechĭ!

DIVERSE.

Unŭ curiosŭ giuvaerŭ pentru dame. Damele din America au începutŭ sĕ introducă unŭ giuvaerŭ curiosŭ. Acesta e unŭ micŭ gândacŭ, care lucesce atâtŭ de tare, încâtŭ lucórea lui întrece pe cea a electricităţii. Numele acestui licuriciu e cucuio (Pyrophorus noctilucus L.) și probabilŭ că Indienii l'au botezatŭ astfelŭ, carĭ îi prindŭ pe unde numai potŭ da de ei, înșelându-i cu unŭ cărbune roșu, la care tragŭ licuricii, ca la soțulŭ lorŭ și-i prindŭ. După ce i-au prinsŭ astfelŭ, îi bagă într'o coliviă de sêrme, unde îĭ nutresce cu trestiă de zaharŭ și îi scaldă de două orĭ pe di, ca sĕ nu-șĭ pérdă lucórea. Modulŭ cum îlŭ pórtă damele acestŭ juvaerŭ e dintre cele mai curióse: séra ia dintre gândacĭ atâtea esemplare câte giuvaere îi trebue, îlŭ îmbracă pe fiă-care într'un voalŭ (dul), țĕsutu finŭ și astfelŭ îlŭ întărescŭ de vesmêntŭ orĭ îlŭ acață în pĕrŭ. Gândacii osândițĭ astfelŭ la închisóre staŭ nemișcațĭ în voalŭ și radiază splendidŭ o lumină, care séra dă damelorŭ aspectulŭ unuĭ ceriu împodobitŭ cu stele. Reîntornândŭ dela plimbare acasă, îi desbracă de voalŭ și-i așédă érășĭ la loculŭ lorŭ în coliviă. In statele unite se vîndŭ astfelĭ de gândacĭ-licuricĭ cu câte 20 de dolarĭ esemplarulŭ. Avisŭ damelorŭ europene!

Căsĕtoria și cariera. Mediculŭ numesce căsĕtoria nisce frigurĭ, carĭ se începŭ cu ferbințélă și se fârșescu cu rĕcélă. Chemistulŭ dice că e o simplă combinațiune. Farmacistulŭ: unŭ prafŭ supĕrăciosŭ. Matematiculŭ o ecuaciune, unde la două mărimĭ date, lesne se póte afla a treia. Juristulŭ: unŭ contractŭ. Comerciantulŭ: o speculațiune, care totŭ așa de bine póte sĕ bancroteze, séu sĕ reușéscă. Poetulŭ: unŭ romanŭ, care de multeorĭ iese în mai multe edițiunĭ. Directorulŭ teatrului: unŭ abonamentŭ, infidelitate a în căsĕtoriă este unŭ *abonamentŭ suspendŭ*. Musicantulŭ: unŭ concertŭ în care amorulŭ cânta cu flautulŭ, copii cu fluerulŭ, vecinii cu trâmbița și bărbatulŭ din când în când cu buciumulŭ. Soldatulŭ: o campaniă, care se transformă aci în rĕsboiulŭ de 7 anĭ, aci în rĕsboiulŭ de 30 de anĭ.

Unŭ edificiu cu 26 de caturĭ. Charles W. Dayton, mare proprietarŭ în New-York, voesce se construeze unŭ edificiu, cu patru milióne de dolarĭ, care se întrécă pe tóte edificiile de până acumŭ. Acestŭ edificiu va fi construitŭ din oțelŭ, va avé 26 caturĭ, și va conține mai multŭ de 1000 de biourĭ. Pe coperișulŭ acestui edificiu se va întocmì o grădină de véră.

---

gólă și plină de apă cu Pillone. Și cu tóte acestea nu puteam sĕ mĕ îndoiescŭ: era vocea sa, ochii și înfățișarea sa imposantă trădau chiar în momentulŭ acesta plinŭ de pericole, pe Pillone.

„„Ține căciula mea cea roșie““, șoptì elŭ aruncându-șĭ în grabă mantaua mea pe umerĭ și punêndu-șĭ pălăria mea cea lată pe capŭ, „„aruncă-o pe feréstra a treia afară, ca sĕ rĕmână la marginea esternă a stâncilorŭ. Ascunde-te apoi în gangulŭ lateralŭ unde se află atêrnată icóna Maicei Domnului, și nu eși afară, pănă nu se va liniști totulŭ. Grăbeșcete, viéța mea e în pericolŭ.

„Era în porunca acésta laconică ceva așa de ponderosŭ și de provocătorŭ, încâtŭ la momentŭ și ascultaiu. Căciula sburà afară pe feréstră și mânată de vêntŭ se acăță de unŭ colțŭ de stâncă. Căutaiu gangulŭ lateralŭ și pe când voiam sĕ întru în elŭ, vĕduiu pe Pillone ședêndŭ lângă tabloulŭ meu, stricându-lŭ cu pensula, pe care o purta cu óre-care desteritate. Décă n'așĭ fi fotŭ martorŭ alŭ acestei schimbărĭ, așĭ fi credutŭ, că eu suntŭ acela, care stau cu ochelarii pe nasŭ și desemnezŭ.

„Abia făcuiu în gangŭ vreo 20 de pași, când audii unŭ sgomotŭ de vocĭ, strigăte de comandă și sunetŭ de arme. Căutaiu se pĕtrundŭ câtŭ mai adêncŭ în gangulŭ celŭ întunecosŭ; căcĭ eram sigurŭ, că de mĕ vorŭ găsì, va fi amarŭ de mine. Curêndŭ după aceea vĕduiŭ afară venindŭ o patrulă și doi ómenĭ fură trimișĭ se cerceteze gangulŭ, unde mĕ aflamŭ ascunsŭ. Orbițĭ de întunerecŭ, întrară în gangŭ și se împedecau de bolovanii, carĭ se aflau în gangŭ. Eu mĕ trăgeamŭ totŭ mai adâncŭ în gangŭ ținêndumĕ totŭ pe lângă zidŭ, și acumŭ înțeleseiŭ, de ce Pillone mi-a arătatŭ tocmai acésta galeriă. Stânca avea o crepătură atâtŭ de largă, încâtŭ putea unŭ omŭ sĕ se strecóre dincolo și în dĕrĕtulŭ acesteia se afla o boltitură plină cu firidi, carĭ aveau órecare asĕmĕnare cu columbarele celorŭ din antiquitate. In acestea mĕ ascunseiŭ și îndată audii rĕsunândŭ pașĭ.

„Dracu se mai caute în gaura acésta de vulpe, Giovanni!“ audiiŭ eu strigândŭ o voce. „Décă s'a ascunsŭ aicĭ, apoi póte sĕ ne ție pistululŭ sub nasŭ, fără ca noi se putemŭ vedea țéva luì“.

„Se mĕ bată D-deu, décă e ascunsŭ elŭ aicĭ!“ rĕspunse celalaltŭ. „Marcello 'i găsì căciula pe o stâncă și dicea, că era plină de sânge. Nicĭ dracu, necumŭ Pillone póte se scape pe o așa furtună. L'ai vĕdutŭ sărindŭ? Era tocmai lângă stânca numită „degetulŭ regelui mărilor“. Lasă-te pe elŭ, acela 'lŭ ține strânsŭ pe orĭ cine, care vine pe domeniulŭ sĕu; acolo unde arată elŭ nicĭ unŭ cloțanŭ nu póte se scape,

„Dicêndŭ acestea bravii carabinerĭ dădură dosulŭ și căutară se ajungă la lumina dilei. Din timpŭ în timpŭ audiiŭ rĕsunêndŭ pașii lorŭ pe sub boltitura înaltă de pétră — apoi totulŭ se liniștì ca în mormêntŭ.

„Mai stătuiu ca la o óră ascultândŭ șueratulŭ vêntului și sgomotulŭ mărei, apoi eșiiŭ afară uitându-mĕ dealungulŭ galeriei principale. Era golŭ. Mai ascultaiŭ încă puținŭ, apoi mĕ apropiaiŭ încetŭ de loculŭ unde ședusemŭ. Totulŭ era în cea mai complectă ordine. Mantaua mea zăcea pe scaunŭ dimpreună cu pălăria și cu ochelarii; nu lipsea nicĭ o pensulă din gianta mea și în ceea ce grivea tabloulŭ, era totŭ în starea în care'lŭ părăsisemŭ. Numai într'unŭ colțŭ sta scrisŭ cu litere negre: Pillone fecit.

(Va urma).

Proprietarŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ.

din 4 Septemvre st. n. 1891.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.28	Vênd.	9.32
Argintŭ românescŭ	„	9 22	„	9.27
Napoleon-d'orĭ	„	9.28	„	9.32
Lire turcescĭ	„	10.48	„	10 53
Imperialĭ	„	9.46	„	9 51
Galbinĭ	„	5 41	„	5.45
Scris. fonc. „Albina" 6%		102.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	99.50	„	100.—
Ruble rusescĭ	„	116.—	„	117.—
Mărcĭ germane	„	57.30	„	57.60

Discontulŭ 6– 8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena.

din 3 Septemvre a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	103.—
Renta de hârtiă 5%	100.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	116.—
dto argintŭ	97.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisiune]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	112 50
Bonurĭ rurale ungare	90.35
Bonurĭ croato-slavone	104.70
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	139.75
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	130 35
Renta de argintŭ austriacă	90.25
Renta de hârtiă austriacă	90 35
Renta de aurŭ austriacă	109.25
Losurĭ din 1860	136 75
Acțiunile băncei austro-ungare	1008.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	324.75
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	274.75
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.57
Napoleon-d'orĭ	9.33
Mărcĭ 100 împ. germane	57.65
Londra 10 Livres sterlinge	117 30

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonațĭ, că maĭ avemŭ din anii trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazetei", precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans."

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 20 Iulie 1891.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelератŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelератŭ
Viena	10.50	8.—		3.25
Budapesta	8.30	1.50	5.50	9.15
Szolnok	11.38	3.57	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53	7.06	1.50	2.12
	4.—	7.13	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.39	7.43	3 03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		3.57	
Bucia	6.05	8.51	4.29	
Ciucia	6.31	9.07	4.55	4.21
Huedin	7.12	9.37	5.34	4.55
Stana	7.29		5.51	
Aghiriș	7.49		6.12	
Ghirbău	8.01		6.25	
Nădĕșel	8.14		6.39	5.47
Clușiu	8.29	10.37	6.56	6.—
	8.46	11.10	8 20	6.18
Apahida	9.03	11.28	8 45	6.34
Ghiriș	10.12	12.38	10.21	7.34
Cucerdea	10.37	1.14	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.21	11.17	
Vințul de sus	11.04	1.29	11.26	
Aiudŭ	11.28	1,54	11.54	8.22
Teiușŭ	11.45	2.13	12.18	8.38
	12.13		12.58	8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blașiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copșa mică	1.51		2.48	9 48
	2.12		3.03	9.50
Mediașŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10 28
Sighișóra	3 46		4.49	11.04
Hașfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apața	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17	Tren de persóne	9.18	1.35
Brașovŭ	8.—		10.05	2.09
		12.20		2.19
Timișŭ		1.41		3.01
Predealŭ		2.26		3.31
Bucurescĭ		8.50		9.30

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelератŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelератŭ	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.35		8.50	
Predealŭ	1.12		5.16	
Timișŭ	1.42		5.57	
Brașovŭ	2.18	4.20	6.58	
	2.48	5.07		7.23
Feldióra	3.19	5.42		8.03
Apața	3.40	6.09		8.37
Augustinŭ	3.56	6.55		9.04
Homorodŭ	4.29	8.23		9.46
Hașfalĕu	5.34	8.53		11.03
Sighișóra	5.54	9.31		11.29
Elisabetopole	6.21	10.09		12.06
Mediașŭ	6.42	10.31		12.37
Copșa mică	6 55	10.47		12.53
	6.57	11.06		1.18
Micăsasa		11.42		1.39
Blașiu	7.31	11.57		2.13
Crăciunelŭ		12.28		2.27
Teiușŭ	8.—	1.08	1.25	2.49
	8.07	1.35	1.50	3.47
Aiudŭ	8.24	2.05	2.12	4.07
Vințul de sus		2.13	2.19	4.28
Uióra		2.31	2.39	2.34
Cucerdea	8.54	3.18	3.15	4.52
Ghirișŭ	9.23	4.45	4.32	5.26
Apahida		5.14		6.34
Clușiu	10.45	6.08	4.53	6.52
	11.01	6.29	5.30	7.40
Nădășelŭ		6.47	5.47	8.—
Ghîrbău				8.15
Aghireșŭ		7.02	6 11	8.29
Stana	12.17	7.28		8.53
B. Huiedin	12.47	7.47	6.43	9.12
Ciucia		8.25	7.12	9.51
Bucia		8.51		10.06
Bratca	1.26	9.10	7.51	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.17	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.42	11.51
	2.25	11.04	8.47	12,09
P. Ladány	3.46	1.16	10.09	2.24
Szolnok	5.26	3.31	11.51	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.55	8.40
Viena	1.40	1.40	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelератŭ	Trenŭ de persón.
Viena	10.50	8.—	3.25
Budapesta	8.15	1.50	9.50
Szolnok	11.14	3.57	1.05
Aradŭ	3.45	6.52	5.24
	4.30	T. d. per. 2.20	5 46
Glogovațŭ	4.42	2.34	5.57
Gyorok	5.03	3.05	6.19
Paulișŭ	5.14	3.23	6.30
Radna Lipova	5.32	3.39	6.48
Conop	5.56		7.12
Bêrzava	6.12		7.27
Soborșinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.33
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicica	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	9.50		10 19
Orăștia	10.16		10.50
Șibotŭ	10.36		11.16
Vinț. de josŭ	11.—		11.44
Alba-Iulia	11.26		12.06
Teiușŭ	11.53		12.38

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelератŭ	Trenŭ de persón.
Teiușŭ	3.09		1.39
Alba Iulia	3.50		2.19
Vinț. de josŭ	4.09		2.36
Șibotŭ	4.52		3.03
Orăștia	4.55		3.30
Simeria (Piski)	5.23		4.17
Deva	5.59		4.33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6.49		5 17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.53
Soborșinŭ	8.03		6.24
Bêrzava	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.14	7.46
Paulișŭ	9.58	6 01	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8 08
Glogovațŭ	10.34	6.49	8.30
Aradŭ	10.46		8.40
	11.18	8.24	9.05
Szolnok	4.15	11.51	2.21
Budapesta	7.20	1 55	5.50
Viena	6.05	7.20	1.40

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa mică	3.—	10.47	7.10
Șeica-mare	3.31	11.27	7.43
Loamneș	4.15	12.08	8.27
Ocna	4.46	12.38	8.59
Sibiiu	5.10	1.—	9.23

Sibiiu—Copșa-mică

Sibiiu	7.35	4.34	10.17
Ocna	8.02	4.58	10 43
Loamneș	8.30	5.25	11.09
Șeica-mare	9 05	5.55	11.40
Copșa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oșorheiu-R.-săs.

Cucerdea	2.50	8.20	2.41
Ludoș	3 34	9.11	3.27
Oșorheiu	5.20	11.17	5.14
	5.35		5.36
Regh.-săs.	7.10		7.15

Regh.-săs.-Oșorh.-Cucerdea

Regh.-săs.		8.—	8.15
Oșorheiu		9.35	9.53
	5.21	5.54	10.20
Ludoș	6.58	7.41	12.06
Cucerdea	7.47	8.25	12.50

Simeria (Piski) Petroșenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.26	4.58
Hațegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	12.—	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Banița	9.21	3.19	8.04
Petroșenĭ	9,45	4.—	8.36

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	6.—	10.50	6.20
Banița	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Hațegŭ	8.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Simeria (Piski)—Hunedóra

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.16
Cerna	11.13	5.03	9.34
Hunedóra	11.48	5.38	9.58

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.15	11.30	7.15
Vinga	7.32	12.47	8.04
Timișóra	8.42	2.04	8.57

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.20	1.11	5.05
Vinga	7.21	2.46	6.40
Aradŭ	8.03	3.50	7.50

Hunedóra—Simeria (Piski)

Hunedóra	4.46	2.32	7.22
Cerna	5 11	3.—	7.50
Simeria	5 28	3.20	8.10

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	7.48	10.35	3.40	10.20
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirișŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirișŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Brașov—Zêrnescĭ

Brașov	5.45	4.55
Zêrnescĭ	7.26	6.36

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	4.30	11.25
Odorheiu	7.21	2.11

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	8 15	3.15
Sighișóra	10.52	6.10

Zêrnescĭ—Brașov

Zêrnescĭ	8.—	8.20
Brașov	8.24	9.44

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.50
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	6.48

Mureșŭ-Ludoșŭ—Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.—
Țagu-Budatelicŭ	6.48
Bistrița	9.59

Bistrița—Mureșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	1.16
Țagu-Budctelicŭ	4.15
Murĕșŭ-Ludoșŭ	7.21

Nota: Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.